

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7Co/138/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8818200306
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8818200306.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Brezu a sudcov JUDr. Martina Fiľakovského a JUDr. Anny Kovalovej v právnej veci žalobcu: Prvá stavebná sporiteľňa, a.s., so sídlom v Bratislave, na ul. Bajkalskej č. 30, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ C. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcemu v I. Y. č. XXX a 2/ R. Q., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v I. Y. č. XXX, o zaplatenie sumy 5.036,91 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov n/Topľou zo dňa 15.01.2019 č.k. 10Csp 14/2018-57 takto

rozhodol:

Mení rozsudok tak, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi spoločne a nerozdielne sumu 4.619,91 eur spolu s 5 % -ným úrokom z omeškania zo sumy 4.303,19 eur od 28.10.2016 do zaplatenia v splátkach po 35 eur mesačne splatných vždy do 15. dňa toho ktorého mesiaca s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane splatným celý dlh, pričom splatnosť prvej splátky nastane v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

Čo do zvyšku rozsudok, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k poplatkom za upomienky vo výške 365 eur, potvrdzuje.

Žalobcovi sa priznáva náhrada trov prvoinštančného konania v rozsahu 84 %.

Žalovaným v 1. a 2. rade sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Prvoinštančný súd napadnutým rozsudkom uložil žalovaným povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.303,19 eur spolu s 5 % -ným ročným úrokom z omeškania od 28.10.2016 v splátkach po 35 eur mesačne. Čo do zvyšku žalobu zamietol. Žalobcovi priznal náhradu trov konania.

2. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobcovia a žalovaní ako dlžníci uzatvorili dňa 11.02.2013 zmluvu o úvere, v zmysle ktorej žalobca ako veriteľ poskytol žalovaným medziúver na základe uzatvorenej zmluvy o stavebnom sporení. Žalovaným bol poskytnutý medziúver spolu v sume 4.900 eur v dvoch splátkach a to v prvej vo výške 4.000 eur a v druhej vo výške 900 eur. Za spracovanie poskytnutého medziúveru bol žalovaným zaúčtovaný poplatok v sume 100 eur a to pri prvej splátke medziúveru tak, že celková výška vyplateného medziúveru bola znížená o výšku tohto poplatku. Žalovaní nesplácali poskytnutý medziúver riadne a včas, a preto im žalobca zaúčtoval nasporenú sumu z účtu stavebného sporenia v sume 696,81 na sumu poskytnutého medziúveru. Po započítaní tak dlh predstavoval sumu 4.303,19 eur, v ktorej mal byť zahrnutý i poplatok za poskytnutie medziúveru v sume 100 eur. Listom zo dňa 17.08.2016 žalobca vyzval žalovaných na doplatenie omeškaných splátok s upozornením, že ak nebudú doplatené, žalobca bude požadovať celého zostatku úveru s prísl. pred

dohodnutou dobou splatnosti. Nakoľko táto výzva zostala bez odozvy, žalobca dňa 27.10.2016 vyhlásil mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s prísl.

3. Nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že úver je odplacným právnym úkonom. Odplatu (cenu) predstavujú spravidla úroky. Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky (§ 497 Obchodného zákonníka).

4. Kauza úverového právneho vzťahu spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia peňažných prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov.

5. Úverové obdobie teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby do splatnosti úveru nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Ide o odlišný inštitút oproti odplacným úrokom a ten má sankčnú povahu. Jeho typickým znakom v občianskoprávných veciach je jeho administratívny strop.

6. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vydaného vo veci 4Obo/143/1998, dohodnuté úroky, t.j. zmluvné úroky z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu, resp. jeho splátok. Od splatnosti je dlžník v omeškaní a musí platiť úroky z omeškania.

7. Takýto záver Najvyššieho súdu SR je logický a je potrebné s ním súhlasiť, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu, a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahu medzi účastníkmi konania.

8. V danej právnej veci žalobca pristúpil k zosplateniu celého úveru ku dňu 27.10.2016, teda týmto dňom sa stal splatný celý úver. Zo strany žalobcu došlo k určaniu lehoty predčasnej konečnej splatnosti úveru a súd preto dospel k záveru, že žalobcovi nevznikol nárok na dohodnuté úroky z úveru od 27.10.2016, pretože po vyhlásení mimoriadnej splatnosti nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

9. Vzhľadom na uvedené, žalobcovi nebol priznaný nárok na dohodnutý úrok z omeškania po zosplatení. Zosplatením veriteľ prestal poskytovať dlžníkom finančnú službu a nárok na ďalšie dohodnuté úroky po zosplatení mu tým zanikol. V prípade nevrátenia finančných prostriedkov dlžníkmi nastáva právo na sankčný postih, a to na zákonný úrok z omeškania.

10. Žalobcovi neboli priznané ani nároky na poplatky, ktoré zrejme predstavovali poplatky za upomienky, za omeškanie splátok, za vedenie účtu, i keď ich žalobca v žalobe presne nešpecifikoval. V danom prípade ide o sporové konanie a sporové konanie je konaním návrhovým. Žalobca je povinný k žalobe pripojiť listinné dôkazy, na ktoré sa odvoláva, resp. uviesť dôkazy, ktoré v priebehu súdneho konania navrhuje vykonať. Jedná sa o jeho dôkaznú povinnosť a práve v sporovom konaní je nesplnenie dôkaznej povinnosti spojené s procesnou zodpovednosťou za nedokázanie tvrdených skutočností, to znamená s neunesením tzv. dôkazného bremena. Kto a v akom rozsahu má dôkazné bremeno, určujú normy hmotného práva. Zásadne ho má ten, v koho záujme je dokázanie určitej skutočnosti. Nepriaznivé procesné dôsledky stíhajú v sporovom konaní práve toho, kto neunesol dôkazné bremeno. Žalobca neunesol dôkazné bremeno čo do tvrdenia o oprávnenosti výšky uplatnenej pohľadávky v časti nároku na poplatky za upomienky, pretože nepredložil žiadne také dôkazy, ktorými by bolo možné objektívne posúdiť a preveriť výšku pohľadávky, ktorú si uplatňuje. Žalobca nepreukázal zaslanie upomienok a ani nepreukázal, že by mu za zaslanie týchto upomienok vznikli nejaké reálne náklady v uvedenej výške. Zároveň v prípade poplatku takéhoto typu zaň dodávateľ spotrebiteľovi neposkytol žiadne protiplnenie. Predmetný poplatok tak predstavuje iba ďalšiu sankciu v prípade omeškania spotrebiteľa s úhradami dlhu, nie iba skutočnú náhradu nákladov dodávateľa. Uplatňovanie uvedeného poplatku je možné zároveň považovať za priečiace sa dobrým mravom v zmysle ust. § 3 a § 39 Občianskeho zákonníka.

11. Ďalším nárokom bol aj poplatok za poistenie. Poistenie, tak ako bolo dojednané v úverovej zmluve, nezodpovedá ustanoveniam § 788 a nasl. Občianskeho zákonníka o poistných zmluvách. Žalobca

nepredložil žiaden doklad preukazujúci vznik poistenia, prípadne doklad o jeho nevzniknutí. S najväčšou pravdepodobnosťou možno predpokladať, že žalovaní sa pre poistenie nerozhodli po uzavretí úverovej zmluvy a prípadnom zvážení istého rizika, resp. vzniku poistnej udalosti, ale že prijatie už vopred naformulovaného poistenia bolo jednou z podmienok uzatvorenia úverovej zmluvy. Z tohto titulu nebol tento nárok žalobcovi priznaný.

12. Zároveň podľa ust. § 232 ods. 3 C.s.p. žalovaným bolo vzhľadom na ich pomery povolené splácať dlh v mesačných splátkach.

13. S prihliadnutím na uvedené súd prvej inštancie rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

14. Proti tomuto rozsudku, s výnimkou výroku o uložení povinnosti žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.303,19 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania, výroku o zamietnutí žaloby v časti týkajúcej sa úhrady poplatkov za upomienky vo výške 365 eur, podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Navrhol rozsudok v jeho vyhovujúcej časti zmeniť tak, aby žalovaným bolo povolené dlžnú sumu splácať v splátkach po 50 eur mesačne, a to vždy do 15 -teho dňa v mesiaci počnúc prvou splátkou v mesiaci nasledujúcom po nadobudnutí právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane dlh zročným v celosti, resp. pod stratou výhody splátok. V časti zamietnutých úrokov za úver do splatnosti úveru a po splatnosti úveru navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že podľa ust. § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Uvedené ustanovenie priznáva veriteľovi právo požadovať nielen vrátenie poskytnutých peňažných prostriedkov, ale zároveň právo na úroky z úveru za stav nedostatku, absencie požičanej sumy istiny. Veriteľ totiž až do reálneho vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov nemal skutočnú možnosť disponovať týmito prostriedkami a stráca zisk. Úroky za úver sú vlastne plnením zo strany žalovaných ako cena obetovanej príležitosti žalobcu nakladať s poskytnutými peňažnými prostriedkami a dosiahnuť zisk. Možnosť disponovať peňažnými prostriedkami žalobca nemá až do momentu ich vrátenia, nie len do momentu splatnosti úveru. Nemožno preto súhlasiť s názorom, že po splatnosti úveru peňažné prostriedky poskytnuté veriteľom nie sú naďalej požičané. Ust. § 503 Obchodného zákonníka v žiadnom prípade nevylučuje právo na úroky za úver aj po splatnosti úveru. Práve naopak, výkladom a contrario ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka možno dospieť k záveru, že pokiaľ nedôjde k vráteniu poskytnutých peňažných prostriedkov, dlžník je povinný platiť úroky z úveru a teda nie len do doby vyhlásenia splatnosti úveru. Účelom ust. § 565 Občianskeho zákonníka je poskytnúť veriteľovi právne prostriedky na jeho ochranu pre prípad omeškania dlžníka s plnením splátok, nie zhoršenie postavenie veriteľa oproti postaveniu, ktoré mal pred uplatnením práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka, hoci aj v prípade spotrebiteľskej zmluvy. Súd prvej inštancie povýšil princíp zvýšenej ochrany spotrebiteľa porušujúceho povinnosti ako slabšej strany nad princíp právnej istoty, čo je v právnom štáte neprípustné. V odôvodnení rozsudku nepoukázal na žiadne konkrétne ustanovenie právneho predpisu, ktoré by nárok žalobcu na úrok za úver po vyhlásení mimoriadnej splatnosti vylučovalo. Pri rozhodovaní sa vychádzalo len z rozhodovacej činnosti súdov, ktorú nemožno považovať za záväznú a nezohľadnila sa komplexne právna úprava zmluvy o úvere obsiahnutá v Obchodnom zákonníku.

15. Žalovaným bolo povolené splácať dlžnú sumu v splátkach po 35 eur mesačne vzhľadom na nepriaznivú finančnú situáciu u žalovaných, ktorí vyživujú tri maloleté deti. V tomto smere je rozhodnutie nedostatočne odôvodnené. Odôvodnenie rozhodnutia tak odporuje princípom spravodlivého procesu pokiaľ ide o jeho úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť v dôsledku čoho je rozhodnutie nepreskúmateľné. Priznaná výška mesačných splátok po 35 eur je vzhľadom na splácanie pohľadávky splatnej z dôvodu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru neprimerane nízka. Len istina vo výške 4.303,19 eur by bola splácaná dlhšie ako 9 rokov. Tento stav je neprijateľný už aj preto, lebo istina sa naďalej úročí a celková výška dlžnej sumy narastá. Taktiež bolo opomenuté, že nezaplatením ktorejkoľvek splátky sa stane dlh zročným v celosti.

16. Odvolací súd v zmysle zásad ust. § 379, § 380 a § 381 C.s.p. preskúmal rozsudok v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania a zistil, že odvolanie žalobcu je len čiastočne opodstatnené.

17. Vo veci, s výnimkou výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k nezaplateným úrokom za úver vo výške 316,72 eur a výroku o povolení splátok bez hrozby straty výhody splátok, sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

18. Čo sa týka sumy 316,72 eur, táto predstavovala nezaplatené úroky z úveru do doby jeho zosplatnenia, na ktoré žalobcovi nárok vznikol aj podľa odôvodnenia napadnutého rozsudku.

19. Úver je odplátnym právnym úkonom, pri ktorom odplatu predstavujú spravidla úroky. Je to zrejme z ustanovenia § 497 Obchodného zákonníka, podľa ktorého zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

20. Vychádzajúc z tohto ustanovenia úverové obdobie, teda čas, na ktorý sa peňažné prostriedky poskytujú, medzi podstatné náležitosti úveru nepatrí. Ak si ale účastníci dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do splatnosti úveru nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie po splatnosti úveru úroky z omeškania. Inštitút úrokov z omeškania je odlišný od inštitútu odplátnych úrokov a má sankčnú povahu. Úroky z omeškania v občiansko-právnych veciach sú právne regulované čo do ich maximálnej výšky.

21. Predčasné zosplatnenie úveru predstavuje vo svojej povahe jednostranný sankčný právny inštitút, ktorý umožňuje veriteľovi požadovať jednorazové, okamžité vrátenie celej požičanej istiny. Teda podstatný rozdiel stavu výhody splátok a stavu jednorazového zosplatnenia úveru spočíva v tom, že veriteľ nemá nárok a spotrebiteľ nemá povinnosť vrátiť celú požičanú sumu naraz. Splácanie úveru v splátkach teda na strane veriteľa vyvoláva stav absencie požičanej sumy istiny, ktorá sa iba postupne v splátkach vracia a spláca a za tento stav nedostatku a úverovania patrí veriteľovi úrok. Úrok preto predstavuje cenu peňazí v zmysle ceny obetovanej príležitosti veriteľa, ktorý tým, že nemá istinu úveru k dispozícii, nemôže s touto nakladať a produkovať zisk. Absentujúci zisk pokrýva veriteľovi práve úrok splácaný spolu v rámci splátky úveru v režime dojednaného záväzku. Tento stav tzv. výhody splátok je obvyklý a od nepamäti justifikuje nárok veriteľa na úroky ako ceny dočasne obetovaných peňazí, ktorých dispozície sa veriteľ zbavuje v záujme získania budúcich úžitkov v podobe kapitalizovanej odplaty získanej za celé obdobie postupného splácania úveru, a teda výhody splátok. Iný stav je však príznačný pre predčasné a mimoriadne zosplatnenie úveru, kde veriteľovi vzniká nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatnenia úveru. V tomto prípade svojím právnym úkonom veriteľ navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru, a tým obmedzenie obchodovania s peniazmi, ktoré už dlžník nemá právo vrátiť v režime výhody splátok. Práve v tomto rozdieli spočíva ekonomická podstata straty nároku veriteľa na úroky za požičanie peňažných prostriedkov spotrebiteľovi. Logicky tak nastupuje stav, v ktorom by mal mať veriteľ záujem a vyvinúť úsilie smerujúce k skorému vráteniu peňažných prostriedkov a právny poriadok mu po mimoriadnom zosplatnení úveru poskytuje viaceré právne prostriedky vymožená jednorazovo zosplatnenej pohľadávky. Ak nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekomformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčným mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú by mu spotrebiteľ na výzvu nevrátil.

22. Možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je právne upravená v ustanovení § 565 Občianskeho zákonníka, na ktorú v prípade plnenia zo spotrebiteľskej zmluvy nadväzuje ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka je zaradené do 8. časti hlavy I. oddielu 6 tohto právneho predpisu upravujúceho zánik záväzkov. Vyhlásením predčasnej splatnosti zo strany žalobcu ako veriteľa a v zmysle ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka zmluva zaniká. Zanikajú všetky práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy a zaniká aj povinnosť žalovaných ako spotrebiteľov splácať žalobcovi poskytnutý úver v dohodnutých splátkach a platiť mu z poskytnutej istiny ďalšie úroky. Úroky majú akcesorický charakter k hlavnej

zmluve, a teda nemožno požadovať úroky za obdobie, v ktorom už zmluva neexistovala, pretože zanikla. Ak hlavný záväzok zanikne, zaniká aj akcesorický záväzok a pretrváva len povinnosť nahradiť už splatné úroky. Spotrebiteľovi vzniká povinnosť vrátiť nesplatenú istinu a splatné úroky, ktorých výška sa ku dňu účinnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti zo strany veriteľa zafixuje. V prípade omeškania spotrebiteľa s vrátením týchto prostriedkov je spotrebiteľ povinný platiť výlučne úroky z omeškania, avšak nie riadne úroky.

23. Čo sa týka obchodnoprávnej úpravy splatnosti úrokov táto vyplýva z ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka. Ustanovenie § 503 ods. 1 a ods. 2 Obchodného zákonníka upravuje otázku riadneho splácania úrokov dohodnutých v zmluve, pričom odstavec 2 tohto ustanovenia upravuje toto riadne splácanie pre prípad, že sa poskytnuté peňažné prostriedky majú vrátiť v splátkach. Pre otázku splatnosti úrokov je podstatná prvá a posledná veta ustanovenia § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť použité peňažné prostriedky. V čase, keď sa má vrátiť zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov, sú splatné aj úroky, ktoré sa ho týkajú. Práve prvá a posledná veta uvedeného ustanovenia ustanovujú, že veriteľ je oprávnený na úroky len do momentu vyhlásenia predčasnej splatnosti. Obchodný zákonník *expressis verbis* v prvej vete ustanovenia § 503 ods. 1 upravuje, že „záväzok platiť úroky je splatný spolu so záväzkom vrátiť“ použité peňažné prostriedky a nie „záväzok platiť úroky je splatný v momente vrátenia“ použitých peňažných prostriedkov. *Expressis verbis* úpravu obsahuje tiež tretia veta uvedeného prvého odseku ustanovenia § 503 Obchodného zákonníka, keď splatnosť úrokov nastáva „v čase, keď sa má vrátiť“ zvyšok poskytnutých peňažných prostriedkov a nie „v čase, keď dlžník vráti“ zvyšok poskytnutých prostriedkov. Ustanovenie § 503 ods. 1 Obchodného zákonníka je koncipované jednoznačne a nepripúšťa žiaden iný výklad.

24. Ustanovenie § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka upravuje otázku splácania úrokov výlučne pre prípad predčasného splatenia úveru zo strany dlžníka. Obchodný zákonník splatnosť úrokov upravuje v ustanovení § 503 ods. 1 a ods. 2, ktoré veriteľa oprávňuje na riadne úroky len do momentu vzniku záväzku vrátiť peňažné prostriedky veriteľovi, nie do momentu ich skutočného vrátenia.

25. Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z. z..

26. Za čas po splatnosti úveru patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj navyšovanie úrokov z omeškania o úroky za úver po lehote splatnosti úveru.

27. Občiansky zákonník v ustanovení § 559 ods. 2 ukladá povinnosť dlžníkovi dlh splniť riadne a včas. Riadne a včasné nesplnenie dlhu má za následok omeškanie dlžníka čo je zrejmé z ustanovenia § 517 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka. Pri omeškaní s plnením peňažného dlhu v zmysle ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniká veriteľovi iba právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania vo výške stanovenej vykonávacím predpisom.

28. Pojmu plnenie použitom v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá pojem pohľadávka. Vychádzajúc z ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Príslušenstvo pohľadávky je definované v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a sú ním úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

29. Ak Občiansky zákonník úroky definuje len ako príslušenstvo pohľadávky a veriteľovi umožňuje pri omeškaní s plnením peňažného dlhu, teda s plnením pohľadávky požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania je zrejmé, že takáto možnosť sa vzťahuje iba na pohľadávku a nie aj na úroky tvoriace iba príslušenstvo pohľadávky.

30. Občiansky zákonník ako základný právny predpis upravujúci spotrebiteľské vzťahy, ktorý je v súčasnosti v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 veta tretia priamo aplikovateľný i na úverovú zmluvu uzatvorenú podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, umožňuje veriteľovi po lehote splatnosti pohľadávky priznať iba úroky z omeškania jedine z pohľadávky a nie aj z jej príslušenstva.

31. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 1.4.2015 doplnila ust. § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka.

32. Celkový dlh žalovaných voči žalobcovi predstavuje čiastku 4.619,91 eur pozostávajúcu z istiny vo výške 4.303,19 eur a nezaplatených úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti vo výške 316,72 eur. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ust. § 388 C.s.p. rozsudok zmenil tak, že žalovaným v 1. a 2. rade uložil povinnosť zaplatiť spoločne a nerozdielne žalobcovi sumu 4.619,91 eur spolu s 5% -ným úrokom z omeškania zo sumy 4.303,19 eur od 28.10.2016 do zaplatenia v splátkach po 35 eur mesačne splatných vždy do 15 -teho dňa toho ktorého mesiaca s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky sa stane splatným celý dlh, pričom splatnosť prvej splátky nastane v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti tohto rozsudku.

33. Čo sa týka lehoty na plnenie, táto je upravená v ust. § 232 ods. 2 a 3 C.s.p. Podľa tohto ustanovenia, ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak. Lehota na plnenie je 3 dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

34. V prejednáwanej veci pomery na strane žalovaných boli zisťované na pojednávaní konanom dňa 15.01.2019, ktorého sa žalobca nezúčastnil. Žalovaní v 1. a 2. rade nikde nepracujú a poberajú sociálne dávky. Ich celkové príjmy dosahujú spolu sumu 320 eur mesačne. Spoločne majú vyživovaciu povinnosť k trom maloletým deťom. Tieto skutkové tvrdenia žalovaných žalobca nepoprel, a preto sa v súlade s ust. § 151 ods. 1 C.s.p. považujú za nesporné. Za takejto situácie bola žalovaným uložená povinnosť splácať žalobcovi pohľadávku v splátkach po 35 eur mesačne. Zároveň žalobca má možnosť v súlade s ust. § 232 ods. 4 C.s.p. požadovať zaplatenie celej pohľadávky v prípade omeškania žalovaných s úhradou čo i len jednej splátky.

35. Čo do zvyšku rozsudok, s výnimkou nenapadnutého výroku o zamietnutí žaloby vo vzťahu k poplatkom za upomienky vo výške 365 eur, bol potvrdený (§ 387 C.s.p.).

36. Napadnutá zamietavá časť rozsudku sa týkala i žalobcom požadovaných poplatkov za poistné vo výške 52 eur. Vo vzťahu k týmto poplatkom je potrebné zdôrazniť, že článok VI. zmluvy predpokladal písomný súhlas žalovaných s poistením typu A - Poistenie zostatku dlhu. Existencia takéhoto písomného súhlasu zo strany žalobcu preukázaná nebola. V tomto smere si teda žalobca nesplnil svoju procesnú dôkaznú povinnosť.

37. Výrok o trovách konania bol odôvodnený ustanovením § 255 ods. 2 C.s.p. v spojení s ust. § 396 ods. 1 a ods. 2 C.s.p.

38. Z uplatnenej istiny vo výške 5.036,91 eur bolo žalobcovi priznaných iba 4.619,91 eur, čo predstavuje jeho 92 % úspech v spore. Po odrátaní 8 % -ného neúspechu žalobcu, ktorý je zároveň úspechom žalovaných v 1. a 2. rade, žalobcovi vznikol nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie v rozsahu 84 %.

39. Čo sa týka trov konania pred odvolacím súdom, v tomto štádiu konania boli v prevažnej miere úspešnejší žalovaní v 1. a 2. rade, keď žalobcovi v dôsledku ním podaného odvolania bola už okrem prvoinštančným súdom priznanej istiny 4.303,19 eur priznaná ďalšia suma vo výške 316,72 eur pozostávajúca z nezaplatených úrokov do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. V odvolacom konaní

úspešnejším žalovaným v 1. a 2. rade však žiadne trovy v jeho priebehu nevznikli. Preto im ich náhrada priznaná nebola.

40. Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).